

Muistio

Työ- ja elinkeinoministeriö
Energiaosasto/Energiamarkkinat

14.1.2025

25-77

Työ- ja elinkeinoministeriön ehdotus alueellisten sijoittumissignaalien hyödyntämisestä tuotannon ja kulutuksen liittämässä kantaverkkoon ja suurjännitteiseen jakeluverkkoon

1. Työ- ja elinkeinoministeriön Suurjänniteverkkotyöryhmän ehdotus

Työ- ja elinkeinoministeriön asettama Suurjänniteverkkotyöryhmä on ehdottanut, että työ- ja elinkeinoministeriö tarkastelisi työryhmän omien ehdotusten lausuntokierroksen ja jatkovalmistelun yhteydessä Fingrid Oyj:n ehdotusta¹ kantaverkon liittymismaksujen alueelliseen vaihteluun siten, että kulutuksen liittäminen verkkoon kulutuspainotteisella ja tuotannon liittäminen verkkoon tuotantopainotteisella kantaverkon alueella olisi kalliimpaa ja vastaavasti kulutuksen liittäminen verkkoon tuotantopainotteisella ja tuotannon liittäminen verkkoon kulutuspainotteisella kantaverkon alueella olisi edullisempaa. Edelleen Fingridin ehdotuksen mukaiset liittymismaksut olisivat neutraaleja niillä kantaverkon alueilla, joissa tuotanto ja kulutus olisivat tasapainossa. Työryhmä on pitänyt tärkeänä jatkoselvittää toimenpiteitä, jotka voisivat mahdollisesti hillitä tarvetta uusien siirtoyhteyksien rakentamiseen. Fingridin ehdotuksesta on valmistunut vaikutusarvio² juuri ennen työryhmän työn valmistumista, joten työryhmä ei ole ehtinyt käsitellä ehdotusta. Kuitenkin jos Fingridin ehdotusta ei käsitellä työryhmän ehdotusten jatkovalmistelun yhteydessä, ehdotuksen toimeenpanon edellyttämien mahdollisten lainsäädäntömuutosten tekeminen tulee viivästyttämään todennäköisesti seuraavalle vaalikaudelle.

Työryhmä on tämän vuoksi ehdottanut, että työ- ja elinkeinoministeriö asettaa Fingridin ehdotuksen ja sitä koskevan vaikutusarvioinnin lausuntokierrokselle samanaikaisesti työryhmän oman ehdotuksen kanssa. Tällä menettelyllä on tarvittaessa mahdollista sisällyttää Fingridin ehdottamat muutokset

---

¹ <https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/tiedotteet/ajankohtaista/muutosehdotuksia-kantaverkkomaksujen-rakenteeseen.pdf>

² <https://www.fingrid.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2024/vaikutusarvioselvitys-tukee-liittymismaksu-uudistuksen-kayttoonottoa/>

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

lopulliseen hallituksen esitykseen, jos Fingridin ehdotukset arvioidaan jatkovalmistelussa tarkoituksemukaisiksi toteuttaa.

2. Työ- ja elinkeinoministeriön ehdotus tuotannon ja kulutuksen liittämismaksujen alueellisten sijoittumissignaalien hyödyntämisestä

Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi Fingridin liittämismaksu-uudistusta koskevan vaikutusarvioselvitykseen perustuen, että Fingridin ehdotus hillitsisi tarvetta uusien siirtoyhteyksien rakentamiseen. Ehdotus auttaisi säilyttämään Suomen yhtenä sähkökaupan tarjousalueena ja pienentäisi riskiä tarjousaluejakoon. Liittämismaksut kohdentuisivat myös paremmin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti uusille liittyjille ja vähentäisivät siten verkonvahvistuskustannusten kohdistamista verkossa jo oleville sähkökäyttäjille. Mallin voidaan nähdä kuitenkin eriarvoistavan alueellisesti ja lyhyellä aikavälillä heikentävän puhtaan siirtymän investointien toteutusta erityisesti nyt vallitsevassa heikossa taloustilanteessa.

Edellisen perusteella ministeriö on laatinut virkatyönä erillisen ehdotuksen Fingridin liittämismaksu-uudistuksen kansallisten esteiden poistamisesta.

Ministeriö arvioi, että sähkön sisämarkkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/943 18 artiklan 3 kohta mahdollistaa suoraan sovellettavana oikeutena sijoittumissignaalien asettamisen Fingridin omiin kantaverkon liittämismaksuihin. Sen sijaan voimassa olevan kansallisen lainsäädännön perusteella kantaverkkoyhtiön ei näyttäisi olevan kuitenkaan mahdollista vyöryttää liittämismaksua muihin suurjänniteverkkoihin liittyneille verkonkäyttäjille (erityisesti sähkömarkkinalain (588/2013) 21 b §:n 2 mom.). Tämän esteen poistamiseksi ministeriö ehdottaa seuraavan säännöksen ja säännöskohtaisen perustelun sisällyttämistä sähkömarkkinalakiin:

24 c §

Liittyjien sijoittumista ohjaavat liittämismaksujen komponentit

Jos 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kantaverkon haltijan liittämismaksuissa sovelletaan liittyjien sijoittumista ohjaavia maksukomponentteja, sovelletaan näitä komponentteja myös suurjännitteisiin jakeluverkkoihin liittyjiin. Liittyjällä on velvollisuus suorittaa kantaverkon liittämismaksun sijoittumista ohjaava maksukomponentti kantaverkonhaltijalle, jos liittyjä liittyy suurjännitteiseen jakeluverkkoon sellaisessa verkon osassa, jossa kantaverkon liittämismaksuun kuuluu tällainen maksukomponentti.

Suurjännitteisen jakeluverkon haltijan on sisällytettävä liittämisehtoihinsa kantaverkonhaltijan liittämismaksuissa sovellettavia liittyjien sijoittumista ohjaavia maksukomponentteja vastaavat ehdot, joiden perusteella kantaverkonhaltijalla on oikeus periä liittyjältä 1 momentissa mainittu maksukomponentti.

24 c §. *Liittyjien sijoittumista ohjaavat liittämismaksujen komponentit.* Sähkökauppa-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan mukaan verkonhaltijoiden verkkoon pääsystä perimien maksujen, mukaan lukien verkkoon liittämistä perittävät maksut, verkon käyttömaksut ja soveltuvin osin verkon vahvistamiseen liittyvät maksut, on oltava kustannuksia vastaavia ja avoimia, niissä on otettava huomioon tarve turvata verkon käyttövarmuus ja joustavuus, niiden on vastattava todellisia kustannuksia, sikäli kuin nämä ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteeltaan vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin, ja niitä on sovellettava syrjimättömästi. Asetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaan tuottajiin tai loppuasiakkaisiin tai molempiin sovellettavien tariffien tason avulla on tarvittaessa annettava sijaintia koskevia signaaleja unionin tasolla ja otettava huomioon verkon häviöt ja aiheutunut siirtorajoitus sekä infrastruktuurin investointikustannukset.

Sähkökauppa-asetuksen 18 artiklan 3 kohta mahdollistaa suoraan sovellettavana oikeutena sijoittumissignaalien asettamisen kantaverkonhaltijan omiin liittämismaksuihin. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 24 c §, joka mahdollistaisi kantaverkonhaltijan liittämismaksujen sijoittumissignaalien asettamisen myös suurjännitteisiin jakeluverkkoihin liittyjille. Säännöksen tavoitteena on, etteivät sijoittumissignaaleja antavat liittämismaksujen maksukomponentit ohjaisi liittyjiä liittymään keinotekoisin perustein suurjännitteisiin jakeluverkkoihin, jos niissä olisi mahdollista välttää kyseinen maksu.

Pykälän 1 momentin mukaan, jos sähkömarkkinalain 31 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kantaverkon haltijan liittymismaksuissa sovelletaan liittyjien sijoittumista ohjaavia maksukomponentteja, sovellettaisiin näitä komponentteja myös suurjännitteisiin jakeluverkkoihin liittyjiin. Liittyjällä olisi velvollisuus suorittaa kantaverkon liittymismaksun sijoittumista ohjaava maksukomponentti kantaverkonhaltijalle, jos liittyjä liittyisi suurjännitteiseen jakeluverkkoon sellaisessa verkon osassa, jossa kantaverkon liittymismaksuun kuuluu tällainen maksukomponentti. Velvollisuus maksun suorittamiseen olisi siten lakisääteinen.

Pykälän 2 momentin mukaan suurjännitteisen jakeluverkon haltijan olisi sisällytettävä liittymisehtoihinsa kantaverkonhaltijan liittymismaksuissa sovellettavia liittyjien sijoittumista ohjaavia maksukomponentteja vastaavat ehdot, joiden perusteella kantaverkonhaltijalla olisi oikeus periä liittyjältä 1 momentissa mainittu maksukomponentti. Suurjännitteisen jakeluverkon haltijan olisi sisällytettävä liittymissopimuksiinsa vastaavat ehdot, joita kantaverkonhaltijan liittymissopimuksissa sovelletaan liittyjien sijoittumista ohjaaviin maksukomponentteihin.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi